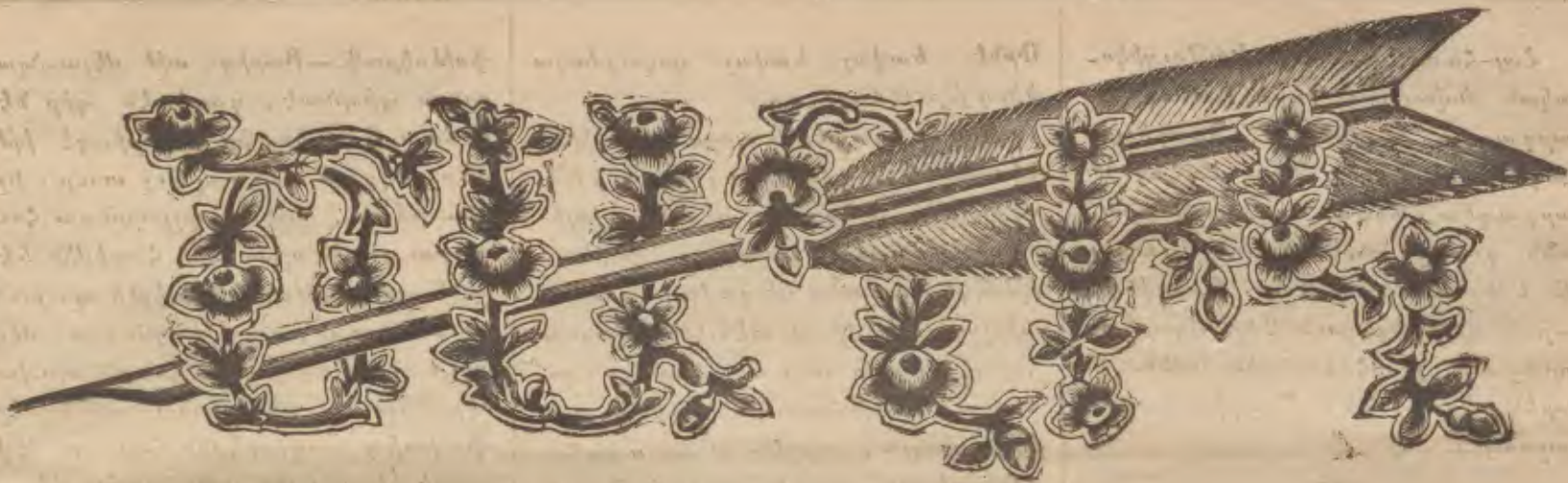




ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԵՒ ԶԱՂԱՅԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դր. արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Դաւանաց համար 115 դր.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դր.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսեմաք եւ Տեօդէն Անտոն Սափեան,
Ալանա Համալ, Քիւշիկ Երկրի խան երկրորդ յարկ Թի. 9:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն եւ չեն տրուիր:

ԹԻԻ 174 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22 ՇԱԲԱԹ



Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսն հեռագ-
րաւ շնորհաւորած լինելով Ամեն. Ս.
Պատրիարք Հօր պաշտօնը, Ն. Ամենա-
պատուութիւնն անմիջապէս հեռագ-
րաւ շնորհակալութիւն յայտնեց:

Նոյնպէս Քարբերդի առաջնորդ
Շիշմանեան Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս
և Գաղատիոյ առաջնորդական տեղա-
պահ Արթ. Իսահակ վարդապետ Հա-
մալեան շնորհաւորական նամակներ
ուղղած են առ Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հայրն, որ ի պատասխանի իւր գո-
հունակութիւնն յայտնեց:

Վսեմ. Ասպետ Զունդ, Մեծ. Մը-
կըրտիչ Էֆէնտի Ճանըմեան և այլ ազ-
գայինք հինգշաբթի Պատրիարքարան
երթալով շնորհաւորեցին Ամեն. Ս.
Պատրիարք Հօր պաշտօնը:

Ռոպերդեան վարժարանի հայ ու-
սանողաց կողմէ պատգամաւորութիւն
մը երէկ Պատրիարքարան երթալով
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ներկայա-

ցաւ և շնորհաւորական ուղերձ մը մա-
տոյց: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն իւր
գոհունակութիւնն յայտնելով ըսաւ թէ
մեծ ուրախութիւն և մխիթարութիւն
կ'զգայ տեսնելով հայ ուսանողաց,
ուսման և գիտութեան հետ, դէպ
ի առաքինութիւն տաժաժ սէրը: Ն.
Ամենապատուութիւն խօսքն աւար-
տեց յարելով որ հայ զաւակունք որ
վարժարանաց մէջ ալ դաստիարակ-
ուին, պարտին իրենց սրտին և զգաց-
մանց գլխաւոր առարկայ ընել Հայ Ե-
կեղեցին և Ազգն:

Հինգշաբթի գիշեր ժամ երկուք
ու կէսին ի Բերա Քիւլպ տը Գօնս-
դանդինորի սրահին մէջ շքեղ հացկե-
րոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Նիկոմի-
դիոյ Կարգադիր մասնախմբի Մեծ.
անդամոց: Ճաշին կը մասնակցէին
բաւական երեւելի անձնաւորութիւնք:
Սեղանին վրայ բաժակներ առաջար-
կուեցան և շնորհակալեաց բանախօ-
սութիւններ եղան:

Յաւարտ հացկերոյթի Նիկոմիդի-
ոյ Կարգադիր մասնախմբին անդամք
հրաժեշտի ողջոյն մատուցին ներկայից
ու երէկ մեկնեցան ի Նիկոմիդիա:

Ատորուց կաթողիկոսական Փոխա-

նորդ եպիսկոպոսն չորեքշաբթի օր
Պատրիարքարան գալով շնորհաւորեց
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր պաշտօնը:

Պրուսայի առաջնորդ Գեր. Բար-
թուղիմէոս եպիսկոպոս, Ադրիանու-
պոլսոյ առաջնորդ Գեր. Մեսրոպ ե-
պիսկոպոս, Քիլիկ առաջնորդական փո-
խանորդ Արթ. Ներսէս վարդապետ
ու Գեր. Դէորդ Մ. վարդապետ Ռուս-
ճուգլեան, որ այժմ ի Ֆիլիպէ կը
գտնուի, հեռագրաւ շնորհաւորած են
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր պաշտօնը:
Ն. Ամենապատուութիւն, ի պատաս-
խանի այդ շնորհաւորական հեռագ-
րերու, նամակներ ուղղելով շնորհա-
կալութիւն յայտնեց

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր պաշտօնը
շնորհաւորելու համար չորեքշաբթի
Պատրիարքարան եկան Սկիւտար Ս. ե-
կեղեցւոյ Թադ. Խորհրդոյ դիւանը,
Վսեմ. Արիկ Էֆ. Ունճեան, Մեծ. Յով-
հաննէս Էֆ. Կիւմշեան և այլ ազգայինք:

Երջանկայիշատակ Ներսէս Պատ-
րիարքի մահուան չորրորդ տարեդար-
ձին առթիւ, յառաջիկայ կիւրակէ,
հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մա-
տուցուի Խասդիւղի ու Գատը-գիւղի
եկեղեցեաց մէջ:

Հայ-հռովմէականաց Կաթողիկոսական փոխանորդ Գեր. Սահակ Ծ. վարդապետ ճիգմէճեան, Պատրիարքական փոխանորդ, Գեր. Սահակ Ծ. վարդապետ Հաճեան և Պատրիարքարանի գործակատար Մեծ. Առաքել էֆ. երեւոյթի օր Ազգ. Պատրիարքարանի գալով յանուն Գեր. Ազարեան Սրբազանի շնորհաւորեցին Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազանի Պատրիարքական պաշտօնը :

Մեծաւ բերկրութեամբ կը ծանուցանեմք, թէ Ազգային բազմաւոր ճարտարապետներէն Մեծ. Անտօն էֆ. Գաղազեան ի Բերա, Ձեշմէ փողոցի մէջ կառուցած է Հռովմէական աղ-ջկանց բարձրագիւր վարժարան մը, որուն վրայ յայտնապէս կը փայլին տաղանդ, արհեստի գալտնիք և ճարտարութիւն :

Ուստի, Անտօն էֆ. ի սոյն գործն անգամ մ'եւս կը հաստատէ սա համոզում, թէ մեր Ազգն եւս իւր ծոցին մէջ կրնայ արտագրել հանճարներ ու տաղանդներ, եթէ միջոցը չի պակսին ի մեզ :

ՆԵՎԻՅԵԷ

Պաթինեօլտա, էպէվէնի նէղոսին տէ սաքին վէ Ռընէ նամընտա պիր քիւչիւք չօճուդ, կէչէն չարչէնպիհ կիւնի էօլէ վագթը, փարլագ թիւյլիւ վէ սիեհաճ գուլրուգուլ մայմունույլա օյնատըգտան սօնրա, եափաճագ պիր շէյ պուլմամը կիպի, պիր մասա իւզէրինէ չըգրպ բէնճիրէ փերտէլէրինտէն պիրինին իփինի պօղաղընա կէչիրմիլ տիր, Պու օյուն կէօրիւնիւշտէ բէք թօհաֆ պիր շէյ օլմալը քի չօճուք պայըլաճաք տէրէճէտէ կիւլմէկէ պաշլամըլ. ֆագաթ պիրտէն պիրէ պօղուգ պիր սէտա չըգարըլ, պէնդի աւշմուշ օլտըլը հալտէ, եարըմ ասըլը գալմըլ տըր :

Թօհաֆ հալլէր իթմէքտէ վէ թագլալար աթմագտա օլան մայմուն պու-նու կէօրտիւքտէ, տէրհալ չօճուդուն իւզէրինէ աթլամըլ վէ աճը աճը աղլամայա պաշլաեարագ, չօճուդը գուլթարմաղա չալըլմըլ, չիւնքի ղէվալը

Ռընէ եափալ եափալ պօղուլմաղա եիւզ թուլթուլ տըր :

Սայ ու ղայրէթի պօշա կիթտիկինի կէօրիւնճէ, մայմուն վագթը ղայպ իթմէքսիզին չօճուդուն պէօլիւք վալիտէսինին օտասընա գօշարագ, ֆէրեատ իթմէկէ պաշլամըլ վէ գալալը գալտըն տիւչարը խէվֆ ու տէհէթ օլտուղը հալտէ, մայմունուն արգասընտան չօճուդուն պուլունտուղու օտաեա տալիլ օլմաղա, ասըլմըլ վէ պօղուլաճաղընա բէմագ գալմըլ պուլունան չօճուդուն իմտաղընա միւսարաաթ իտէրէր գուլթամըլ տըր :

Պիր չարեք սաաթ սօնրա, Ռընէ հէր պիր թէհիլքէրի սափուլտուլմուշ օլտուղընտան, մայմուն եինէ թագլալարընա տէվամ իթմէկէ վէ չօգօլթ գալըպընը կէմիլմէկէ պաշլամըլ տըր :

Գօնդուլիլ (Միշիկան) բանաերընտա, պիր սէրեհալ հալանըն (օդանաւոր) ուշուրմագտա օլտըլը պալօնը սէյր ու թէմաշա իթմէքտէ պուլունան պիր իհթիեար, տէհէթիլի պիր գաղաեա գուլպան օլուպ թէլէֆ օլաճաղընա աղ գալմըլ տըր, չէօլլէքի, պալօն հալաեա չըգարըլ սըրա-տա, իհթիեարըն աեագլարը իփլէրէ իլիշէրէք, պաշը աշաղը վէ աեագլա-րը եօգարը օլտըլը հալտէ, գալալըլ տաեմ հալաեա չըգարըլ տըր :

Օրատա պուլունան ղալէպէլիք, պու հալի կէօրէրէք, տիւչարը խէվֆ ու տէհէթ օլմուշար վէ պէտպաթ իհթիեարըն տագիգա պէ տագիգա տիւշէճէկինէ իհթիմալ վէրէրէք պաղըրըլ չաղըրմաղա պաշլամըլար տըր :

Հայ պու քի, պալօնա մուլթա-սըլ պիր թարաքիլ իւզէրինտէ գուլվէթ հիւնէրլէրի իճրա իթմէքտէ օլան սէյ եահ, իհթիեարը քէնտինէ տօղրու չէքիպ սըրըլըն իւզէրինէ օլթուլթմաղա մուլաֆֆագ օլմուշ տըր :

Պու միւտաթ ղարֆընտա, պալօն պին գալտէմտէն ղիեատէ պիր իրթի-ֆաա չըգարըլ իսէ տէ, ինիլի պիլա մա-նիա վուգուլ պուլմուշ վէ պալօն եինէ եէր իւզէրինէ վաղը գալտէմ իթտիք-տէ կէրէք իհթիեար վէ կէրէք սէյեա-հը հէվա հուղղար թարաֆընտան ալ-գըլլանմըլ տըր :

Աթ եարըլարը իչուն թօհաֆ պիր

ֆօթօկրաֆ.—Բարիզ աթ մէյտանլա-րընըն պիրինտէ, գարիպէն պիր նէ-վիճաա ֆօթօկրաֆը թէճըլապէ իթմէք մէվղուլ պահա օլմուշ տուր, իշ-պու իճաա, աթ եարըլարընտա հու-ղուրու շարթ օլան պիր հաքիմին եէ-րինէ պիր ֆօթօկրաֆ ալէթի պուլուն-տուրմագտան իպարէթ օլմաղա, մէգ-քիւր ալէթ աթլարըն էսնաի միւլա-սէլէթինտէքի բօղիսիօնու ալէն թէր-սիմ իտիպ րագիպլէրին հալ ու մէվ-գիինի կէօսթէրի պիր տէլիլ հիւք-միւնտէ օլաճագ վէ պու սուրէթլէ եարըլարտա ղուհուրու իհթիմալտէն օլան միւնաղաալարը մէնն իտէպլէ-ճէք տիր :

Մուլասէլէթ նօգթասընտա վաղ իտիլմիլ պուլունան իշպու ալէթ, պի-րինճի աթ նօգթաի մէգքիւրէն եէթի-չիր եէթիլմէգ, պիր խուսուսի մաքի-նա վասիթասըլա աշըլաճագ վէ պիր տագիգա ղարֆընտա հագիլի ղալիպ քիմ օլտուղունու կէօսթէրի պիր բէսմ հասըլ օլաճագ տըր :

ԻԻԼԻԻՖԵՐ ԸՍԿԱՐԱՍԸ

(Ծար. Լ ԳԵԶ)

Պիրաղ սօնրա պապա Ստեփան տա-խի կէլիպ, կիւլիւմսէրէք :

—Սիզէ պիր պալըգ ալտըմ քի չէօլլէ վար ա', օյնար օյնար, բար-մագլարընըլտա պէրապէր եէէճէք-սինիլ :

—Եօգ պիրատէր, բարմագլարը-մըն պանա լիւղումի վար, օ տէյիլ ա-մա պալըգ նէրտէ :

—Պալըլը եօրիլիլ վէրտիմ այըգ-լայօր. պո՛ւ նէ, շիշէ տահա տօլու, սիֆթահընըլ եօգ մը :

—Սանա պէրլէյօրտըք :

—Էյվալլահըմ վար, ամա մէգէնիլ եօգ :

—Էյի տէտին, նէ՞ խթէրսինիլ չօճուգլար. պիրաղ լաքէրտա ալա-յըմ մը :

—Եօգ առամ, սապահլայըն էյի գաշմաղ, իւսթիւնտէն պալըք եէէճէ-յիլ սօղրա պօղուլուրուլ :

—Է պիրաղ ճիլէր թալասը կէ-թիրտէյիլ օլուր մու :

—Օ տա սընըլ կիպի պիր շէյ, ա-աամըն եիւրէյինէ չէօքէր :

—Եօգ տողողուսու, ճանընըղ նէ իսթէրսէ օնու արընըղ, պէն իշթահըմը իւլիւֆէրէ սագլամըղը:

—Հէբսիմիղ էօյլէ, լաքին պալըգ բիշէնէ գատար մէզէլիք պիր շէյ իսթէր:

—Էյի ամա, պիր շէյ տէյինտէ ալայըմ:

—Պիրաղ իշկէմպէ թուղլամասը օլսա ֆէնա օլմաղ կիպի:

—Հայ գահպէճիք, իքի լօգմա շէյ իշին շիմտի գալըգպ իւշ գօնագլըգ Եօլա՞ մը կիթմէլի:

—Պէ ատամ, նէ՞ ուղատըրսընըղ, շունտան պիրաղ հավեար սալաթասը եարտըրըն վէսսէլամ:

—Եօ՞, պանա պագըն, բէք օրալարա չըգմայըն, պիլանչօմըղ սօնրա մուվազէնէսինի կայպ էտէրտէ, իշինսէն չըգմաղ օլուրուղ:

—Սիղէ պիր շէյ տէյիմ մի, հէլէ շիմտիլիք պիրէր թանէ չագալըմ տա, մէզէյի սօղրա տիւշիւնիւրիւղ:

—Էյի ամա պէն մէզէսիղ ըագը իշէմէմ:

—Աննատըմ, սիղ մէզէյէ գարար վէրէնէ գատար աչատա պալըգ բիշէնէք, հէլէ պէն պիր թէք չագալըմ տա, սիղ տիւշիւնմէտէ օլուն. Եօրկի՞ . . .

—Էֆթաքսէ:

—Շունտան պիրաղ պիպէր թուրշուսու իլէ պիրաղտա ֆասուրեա կէթիրսէնէ:

—Կէլսին . . .

—Հայ պապանըն ճանընա ըահմէթ օլսուն, կէօրտիւն մի մէզէ եարաճագ շէյլէրի:

—Թամամ, պէնտէ պիր Եօրկուն. լուգտան գուրթուրուում, էօյլէ իսէ չգալըմ. շէֆքինիղէ:

—Աիյէթ օլսուն:

—Փասուրեատա թուրշու էլէ նէ՞ ալէա գաչըյօր եա. էյ աֆէրիմ պապա Արթին:

—Նա՞սըլ, պէյէնտին մի. սիղէ ալէա պիր մէզէ տահա թէտարիք էտէյիմ մի:

—Նէ՞ կիպի:

—Տուր հէլէ . . . Եօրկի:

—Էֆթաքսէ . . .

—Շունտան պիրաղ զէյթին կէթիրսէնէ:

—Վա՛լ, տամամ, սէն թամ վէքիլ-

խարճ օլաճագ տտամ ըմըշըն. էօյլէ իսէ պէն պիր թէք տահա չագալըմ. էյիլինիղէ:

—Աֆիյէթ օլսուն. օ տէյիլ ամա պիղիմ պալըգ նէ օլսուն:

—Նա. պիլիրսին քի եավաշ եավաշ գօգուսու չըգմայա պաչլատը:

—Էօյլէ իսէ, չարըգ էտին, ըագըլը պիլթիթիլիմ քի, կէլիր կէլմէզ պալըգա սարըլալըմ:

—Ատամ, շունտա պիրաղ էքմէք լօգմասը օլսա ֆէնա օլմաղ:

—Էքմէյի նէ եարաճագսըն պէ, իշթահըն քէօրլէնիւր տէ, սօղրա պալըգա եէր գալմաղ:

—Ճանըմ էյի ամա, պալըգտա կէճիքտի, իշէրիմտէ տէ ալըպ վէրիյօրլար:

—Տուրըն պիր սէսլէնէլիմ . . . Եօրկի՞ . . .

—Էֆէնտիմ . . .

—Ճանըմ, հա՞նիյա. պիղիմ պալըգ նէ՞ օլսուն:

—Նէ՞ սիմտի իսթէ՞ր. պէն ցօգ ցօգ թուղ եարաի, մագսուս պըրագտիմ քի պիրաղ գալսին հէք ֆէնալիղլար ցիքսին:

—Էօյլէ եա՛, էօյլէ եա՛, Եօրկին նին հագըղ վար. պալըգ տէտիկին թուղտա պիրաղ եաթմալը քի. շէշ նիսի եէրինէ կէլսին:

—Ամա արթըք նէ եաթմը իսէ էլ վէրիւր, հայտէ չարուգ բիշիւրտէ կէթիր:

—Պաս ուստունէ՞ . . .

—Հասըլը պալըգ բիշիւրմէքտէրում. լարա վէրկի, հէրիֆ պագ նա՞սըլ թէրթիպինի պիլիյօր:

—Էօյլէ եա, պիղ օլսագ հէմէն ըսկարանըն իւղէրինէ գօյուպ բիշիւրմէյէ չըգըշըրըղ:

—Հա՛ պապամ հա՛, գօգուլար չըգմայա պաչլատը:

—Հայտէ շու պիրէր թէքի տէ չագալըմտա, հազըրլանալըմ:

—Թօհաֆ տէյիլ մի . . . պալըղըն գօգուսու պուրաեա պիր աճայիպ կէլիյօր. հէ՞ ուստա Արթին, նա՞սըլ սէնտէ գօգուլու ալը՞յօրմըսըն:

—Նէվազիլ օլմուշումտա, պուրնում գօգու ալմայօր:

—Ատամ, օթուրտուղունուղ եէրտէ իշ չըգարմայըն, սէնին միտէն պօգուգ օլմալը քի, գօգու սանա ֆէնա կէլիյօր:

—Պէլքի, ինտա էթմէմ . . . օ՞, պալըքտա բիշմիշ կէլիյօր:

—Պուլուրուն . . .

—Հայ անամ պապամ վա՛յ, հայտէյին չօճուգլար օյալանմայըն,

—Քի՛մ օյալանըյօր պէ, շու էքմէյի պէրի ալ պագալըմ, պանա կէլիյօր քի պու կիտիլէ իքի օգկա էքմէք աղ կէլէճէք տէյի:

—Հէլէ պէն շու պալըգտան պիր լօգմա ալայըմ պագալըմ, դիրա, ալըպ տէյիլ ա՛ իշէրիմտէ պիր վէսպէսէ կիրտի:

—Ատամ, կայըր պէնիմ ալտըղըմ պալըգտա մահանա գօյմա՞գ . . .

—Բիւլֆ, շուրաեա պագ պէ . . . պու պալըգ սուլթուրուճա գօգմուշ պապա, իշէրիմ ալթ իւսթ օլսույսա եէրի վարըմըշ:

—Նէ՞, գօգմուշ մը, տուր պագալըմ . . . Եօ՞, հէ հէմ ֆէնա գօգմուշ:

—Նէ՞ սէյլէյօրսընըղ պէ, պէնիւրտըրթմայըն, ալտըղըմ վագըլթ թաղէ թագէ, դանն էտէրսին օյնայօրըտը:

—Օ՞ սանա էօյլէ կէլիլիշ, գօգմուշ պալըղը քիթինէ տայամըչլար տա սէնին հապէրին Եօգ, ա՛ շաչըն:

—Մօ պո՛ւ տըր էյի պալըգ թանըրըմ տէտիլին . . . գալտըրըն շունու օրթատան պէ, եաղըգ բարալարա:

—Եօգ պէ, պունտա մուլաղ պիր օյուն վար, Եօրկի պիր օյուն էթմիշ օլմալը, Եօգսա պէնիմ ալտըղըմ պալըգտա էօղիւր Եօղտըր:

—Ատամ պօշ լաֆ էթմէ, Եօրկին նէ՞ օյունու օլաճագ. աշըսը Եօգ քի տիւնտէն գալմա պալըղը վարըտը տա տէյիլթիւրտի տէյիլիմ:

—Էյ պու նա՞սըլ օուր եա:

—Նա՞սըլ օլաճագ, քէօր կիպի գօգմուշ պալըղը ալմըշ կէլմիշին, պիրտէ լաֆ սըրասընա կէլտիքճէ, շէյլէ պալըգճըլըգ էտէրիղ, պէօյլէ էտէրիղ տէյի էօյիւնիւրսին, էօյլէ իսէ վայ կուլիսունուն իշինէ օլսուն սէնին:

—Պանա պագ պանա պագ, օնօրա տօգունմայալըմ, պու մուլաղ պէն ալտըգտան սօնրա գօգմուշ օլմալը:

—Էօյլէ տէ օլսա, կէնէ ալտըղըն պալըգ պայաթ ըմըշ վէսսէլամ:

—Ճանըմ, թագէ պալըգ գօգմա՞գ

մը, պագոսանս պու նէ՞ բիս հավա, վագըթ օլուր քի տէնիդտէն չըդան պալըգ պիլէ օ՛ սաաթ գօգար, պալըգօրըգ էթաիլինիդ եօգ քի պիլէսինիդ :

—Ծօ պրագ շու պալըգօրըգընը, հէմ օ մանթարարը սէն կիթ տէ էվտէ գարըլարա աթ, պու հավատա հիչ պիր սաաթտան, իքի սաաթտան, պիր կիւնտէն պալըգ գօգար մը, շու կէճէտէ Ծ-Յ օգկա թուլթուլունուղ պալըգլարտա պունուն կիպի իսէ, վայ սէնին պալըգօրըգընընս պաշընա . . .

—Պու լափարըն շիտիքի աճըղա ֆայարըր վաթ մը, օնա պագալըմ, պէն աճըղտան պաեըլըեօրում, նէ՞ եաբաճաղըղ :

—Նէ եաբաճաղըղ, եէնիտէն այբ բէն գիմէ պաշայաճագ տէիլի՞դ ա, հաղըր տահա վագըթ վար իքէն էվլէրիմիդէ կիտիպ պիրէր լօգմա շէյ եէրիդ վէսսէլամ :

—Պէ ախպար, շու պէնիմ օն իքի պուշուղուն նէ՞ գապահաթը վար ըտը, պէն օ բարա իլէ պիր օգկա պալըգալըպ էվէ կէօթիւրէիտիմ, ֆէնա՛ մը օլուրտու, հէմ պէն աղըղ տատը իլէ պիր պալըգ եէր իտիմ, հէմ չօլուգ չօճուք պիր իւլիւֆէր պալըղը եէմիշ օլուրտու :

—Օ՛ տէտիլին էլի ամա, պիլմէսին, «էրմէնինին սօն ագլը պէնտէ օլսալըտը» տէրլէր, զարարը եօգ . պիլիմ պալըգօր պապա Ստեփանըն օլթասընա պու կիւնտէ պիլ տիւշտիւք սալարըղ :

ՀԵՏՁԲՐՔՐՍԿԱՆ ԴԵՊՔ ՄԸ

Անցեալ օր ստիպողական գործի մը պատճառաւ մեր վագըթի բարեկամներէն մէկուն խանը գնացինք ի տեսակցութիւն : Եւ որովհետեւ բացակայ էր նա իւր գործասենեակէն, ստիպուեցանք քիչ մը սպասել . բայց երբոր նրբանցքէ մը կ'անցնէինք, ի հեռուստ լսեցինք աղմուկ մը, որ տակաւ աղմկալից կը դառնար, ուստի յագեցունելու համար մեր հետաքրքրութիւնն, դէպ յայն կողմ փութալով իրողութիւնն հարցուցինք բեռնակիրներէ միոյն .

—Աստուած սիրես այս ի՞նչ բագմութիւն է :

—Պիրագ, ճանունու սէվէրսան, մէլմէքէթնուն վարթապետ պիտի օրօղկինէն, էն կանտար բաթուրտի, էն կանտար շամաթու քի, պիր թուլլու կաար վիրամատիլար, վալլա, կայրի ճուռճինա տուր իշլէրի, կուճլարի :

—Է՛, ինչո՞ւ համար խարար չեն կընար կոր տալ . . .

—Պէ կէօղըղ սիրիմ. էսոնք պանըմ չեն կանայ անել, կեռնտա եուղու կիեէլիր եուղու կիտար, էս կարգուկ է կեասին, էսոր պօլը ուզուն է կեասին, էսոր ծէն տալուտի է կեասին, նէ պուլէլիմ պիր մախանայ պուլլարիլար :

—Ձարմանալի՛ բան . . .

—Քեօ ստաց հոդն ըլլիմ որ, խիլաֆ չիկայ տսածիս միէլ :

Ձայս լսելով, մեր հետաքրքրութիւնն առաւել եւս սաստկացաւ ու սենեակէն ներս մտնելով զարմանօք տեսանք ոտքի վրայ կեցած բաւական անձեր և չորս Ալինցիներ, որք, իբրեւ տրիբուններ, բազմեր էին թիկնաթոռներու վրայ ու հետեւեալ խօսակցութիւնը կ'ընէին .

—Դաս հիւրիւմմէ տիրացու, վո՞ւր տեղացի ես :

—Պօլսեցի :

—Բարի . . . իշ տուրսերը վարթապետութան մէմուրիյեթ իճրա աբէ՞ր էս մը :

—Մառայ եմ Հաճի Աղա, ոչ Պօլսէն եռքէք դուռս ելած չունիմ :

—Աստուր էմմի, ի՞նչ երը եուրտը կու հարցունիս, հըմաեէկս թէճէսսիւս անինք, հայինք ուր, էօրը քանի՞ սօմուն կուտի . քէթէրիլի մատտէ մի է ատի, չէ՞ մը :

—Հիւրիւմիւնք է աղա, վարթապետ պէկ, ըսէ հայինք ի՞նչ արեստականութիւն ունիս :

—Հայեռէն, ֆուանսեռէն, Յուանաէն, Լնգլիառէն, իտալեռէն, թուաբանութիւն, Գառհաչիւ, Բաղաքական, Բնական, Ուսումնական Աշխարհագրութիւն, Բնագիտութիւն, Ուսողութիւն, Տառաւրածութիւն Մեքենագիտութիւն, Տօմառակալութիւն, Ճառասանութիւն, Տառաբանութիւն, Գծագրութիւն, Գեղագրութիւն, Պատմութիւն, ութիւն, ու-

թիւն, ութիւն . . .

—Էյ, ատոնց մէջ դասականութիւն չի կայ նէ :

—Նեռեցէ՛ք Հաճի Աղա, դասականութիւնն ի՞նչ է :

—Ի՞նչ տի ըլլայ, մախամականութիւն, հասկըղար մը :

—Մախամականութիւնն ի՞նչ իմաստ կը կռէ :

—Ըմմա դաֆա . . . հայերէն կիտիմ կուտիս կոր . մախամականութիւն եանի տաղածայնութիւն վէ տիրացութիւն :

—Ես բարձագոյն ուսմանց դասատու եմ և ոչ է տիւաղու հասկըցառ :

—Կու հայիս մը կերած ապիւրը, էյի քի թահթը թէճէսսիւսի արեր եինք տը իշ շան տուղեկ ըլլիլը հասկցեր եինք . տէ քընցիւր արէ, տիւրս :

—Պարէ սըլի քընեք հայինք ի՞նչ գիտէ :

—Դաս հիւրիւմմէ, աղա պայուելի, հիսապականութենէ վէ քիթապականութենէ աշնա՞ ես մը :

—Այո, Հաճի Աղա :

—Ընանկ է նը ծառայականս հըմայէկս քէթէրիլի մատտէ մի տի աւսիմ, էկէր մէջէն տիւրս էլլաւ իսէ, էֆէրիմ հարիւր հօխսա նօհտի մէջէն հարիւր հօխսա չէօր էլլի նը, անգլին ի՞նչ կու մնայ . կրէ հայիմ :

—Առէք, էֆէնտիմ :

—Նաւար է, Աստուր պէկ :

—Տահա իշ տի ըլլայ, ֆէօքիւղուտիմ, չափուճալին մէջը քէթէրիլի մատտէին մէջէն մէքիւկի պէս տիւրս էլլաւ :

—Հիսապականութիւնդ աղէկ ըմմա, ֆիրէնկճէին մուխուֆ էս մը,

—Հապա՞, հաթիմ պիթիմ ըրած եմ :

—Ընանկ է նը, առ սա րէչէթան ու մէֆուճը ծառայականիս պէյանալէ :

—Աղէկ ամմա, ասոր գիլը մինակ էզաճիները կրնան կարգալ :

—Էյ չբիս ուր բանի մի մուխուֆութիւն չունիմ :

—Նա Հաճի աղա, մանեղի տը բօթաս կըսէ կոր :

—Վայ աչկիդ . պէպէքը անիծիմ՝ մահտեսի Պօտոս ըսածդ իրեք օրէ Լէմցէին բամբօրով մէլմէքէթ գննաց . էս գիտիմ ուր աս կաթնավէրին վեր-

նատուներ մարդ չի կայ. Ոստուած-
պետականութիւնը ինծի պէյան ըրաւ :

— Ի՞նչ կըսես կոր, Հաճի աղա,
խելքիդ եկուր, ես տասը տարիէ ի
վեր դասատուութիւն կընեմ կոր աղ-
գային բարձրագոյն վարժարանաց մէջ :

— Եյ աղէկ ըմմա դասապետու-
թանդ միւթէպէրականութիւնը միւ-
մէյերին հէօճէք ու թէմէսիւկ ունիս
մը :

— Նասը՛լ հէօճէթ, նասը՛լ թէմէ-
սիւկ, Հաճի աղա, տո՛ւն կառնես
եօխսա խանութ մի : Թօհաֆ իշ պէ :

— Էֆէնտըմ, քէրէմ արէ ուր քըն-
չիյ մի ալ միղավէօրըս իսթիֆսար ա-
նիւմ. տա նարեկին պաշլանդուճը, «ի
խօրէօց սրտի խօսք ընդ Ասծոյ» ուր
կու ասէնք իշ տի ըլլայ :

— Ճանըմ ատոնք հինաւորըց բա-
նեք են, Եղիշէն, Ոսկերեքանէն հար-
ցուր :

— Կիմանա՛ս մը, Թադոս պէկ, կի-
մանաս մը. Ստամպոլու ճօմպօրլոզնե-
րը ասանկ ճիպ տարտակ էֆրեարնե-
րու խըզմէթ կանին :

— Կօյնեցէք քընչիյ մի ալ ծառա-
յականս խօսիմ. Տիրացո՛ւ պայուելի
, . . սօրմագ այրպ օլմասուն ըմմա,
բամմանքը ընկեր ունիս մը :

— Աշխարհիս մէջ առանց ընկերի
մարդ կըլլայ :

— Քանի՛ տարեկան կայ :

— Էֆէնտիմ ընկերներս մէկ հատ
մը չեն որ ըսեմ, քսան տարեկանը
կայ, երսունը կայ :

— Աս պարոն աղային լախուրտու
հասկացունել ալ, օրացուցի մէջ սուրբ
Պէյեսօը կանալ կուլմանի. ընկեր կը-
սիմ՛նք, կարգուկ էս մը ըսել է :

— Այո՛, ութն հատ ալ զաւակ ու-
նիմ :

— Բարի, երլըլս ի՛շ կուզիս :

— Ամիսը տասը օսկի :

— Ի՛շ. ամիսը տասը օսկի մը. բամ-
մանքիդ գիննալըն էյգէմ է ուր, պայ-
վելի, երթալիք տեղդ, իսրաֆի մաս-
րաֆի տեղ չի. նէ թէվաթուրայ կայ
նէ բանթօմինա. առած մաշքդ ճէ-
պուդ մէջ կը մուսնայ, Անատօյուին
հացը օրթան է. ընկերդ ալ մէյտեղ
տար ուր անտեղուկս պօլ պօլ չոր
թիւթ, բաստեղ, շարօց անուշ անէ ու
թումպուլիկնայ ու սիւրաթէն արիւն
կաթէ. հասկցա՛ր մը, հատէ երկու լի-

րի տանք տը արզը թէպաիեթ արէ
ու Կաղանդին աշկըս հայէ :

— Տասը օսկիէն վար գործիս չի
գար :

— Եյ աղէկ ըմմա, դասական մա-
խամականութենէ ալ մուխո՛ւֆ էս մը.

— Հրամմերէք, Հաճի պէյ :

— Ընանկ է նէ, «Ուստի բուրելով»
մը պաշլայէ հայիմ. ուր մախամակա-
նութանդ ատէճէն քէսպի մուխուֆ
անիմ :

Մեր վարժապետը, այս հրամա-
նը լսելուն պէս, իւր զըռնչական
ձայնը ձգեց ու եղանակել սկսաւ :

— Եաշա՛ պայվելի, եաշա՛ . . .
բամմանքդ աղ էնոյ ծանկիովդ վո՛ւր
ուր էրթաս նը անօթի չես մուսնար.
հըմայէկս քընչիյ մի տիւրս էլ ուր իճ-
րաի միւղաքէրաթ անելով մտածողա-
կան անինք. է՛յ մը :

Վարժապետը դուրս ելնելով, ա-
սոնք խորհրդակցիլ սկսան :

— Հաւնեցանք մը, Թադոս պէկ,
Աստուր էմմի :

— Հըպա՛ . . . ասի ան մէկալ մօյ-
մուն պօճախը կէօվէզէին վրայ բա-
րովէկ ու միւնասիպէ. քիւնչիւմ հէ-
րիֆը հէմ դասականութենէ վէ հէմ-
տը ֆիրէնկճէէն մուխուֆ է. մէկ հատ
«Ուստի բուրելով» մի մախամցուց ուր
մարդուս թիւյերը էօրիւրթմիւշ ու
եիւրէկը պայուլթմիւշ կանէ. չէ՛ մը :

— Հիւրիւմինք է. փէք պիտուա-
կան է. էսանկ քէլէփուրը փախցունիլ
չուլիւր, ըսելով ամենքը միահամուռ
քուէով և միաձայն հաւանութեամբ
վարժապետ ընտրեցին զայն :

ՏԵԼԱՄՕՆ

ՇՈՒԿԱՅԷՆ Ի ՏՈՒՆ

Մեր ուստա Պաղտիկն, անցեալ ի-
րիկուն խանութը գոցած պահուն,
կըսէր իւր աշկերտին :

— Ծօ՛, ներսը պան մը չի մուսնանք.
տօպրալները առիւր :

— Առի վարպետ :

— Ծօ ան չէ ամա, եաղին պինլի՛-
խը ուր է :

— Վայ վարպետ, պինլիխը ներսը
մնաց :

— Ծօ պէյնամաղ, քեզի հաղար
անգամ կըսեմ քի. իրիկունները խա-

նութէն դուրս էլած ատենդ մէյ մը
չորս դիդ նայէ տէյի :

— Նայեցայ վարպետ ամա, տօլա-
պը տրեր էիր տէ չը տեսայ :

— Շունա պագ հէլէ, պու ագշամ
գարընըն տա ագսի թարաֆը թութ-
մուշ. աս առտու տունէն պան մը ու-
ղեցի՛ն ծօ :

— Իրիկունը ծուկ մը թող առնէ
քսին, վաղուան համար ալ օխայ մը
ֆասուլեա ուղեցին :

— Առ սա պինլիխը նայիմ, ամա
տիխաթլը պոնէ, սողրա գաֆանը
գըրարըմ հա՛ :

— Հա՛, վարպետ, չօճուխին եէ-
միշը հատեր է, թող եէմիշ մը առնէ
քսին :

— Բէք աղէկ հայտէ քալէ նայիմ :

— Ուրբաթ օրը լաթ պիտի վըլան
էղեր, թող սապօն առնէ քսին :

— Բէք աղէկ :

— Հա՛ աղէկ միտքս ինկաւ. Հանը-
մային համար իրեք արշըն քիւրք խա-
պիցու թող առնէ քսին :

— Հայտէ՛, քիշ մը չաբուխ քալէ :

— Հանըմն ալ իրեն համար էրկու
չիֆթ պուրթ չօրապ ուղեց :

— Եյ հասկցանք, հասկցանք, ճամ-
բադ քալէ :

— Ինչ մնաց կը մուսնայի կոր. քէօ-
միւրը հատեր է էղեր, իրիկունը քէօ-
միւրճին հանդիպեցէք տէ չուվալ մը
օլսուն քէօմիւր զըկեցէք քսին :

— Եյ հասկըցանք քսինք ա՛, պին-
լիխը պոնէ տէ քալէ :

— Պախալն ալ էրէկ տուն կացեր
բարայ է ուղեր, պախալին հանդիպե-
ցէք տէ, քանի մը զրուշ օլսուն տը-
ւէք քսին :

— Տահա՛ . . .

— Տահա, հա՛, այվա ըրէչէլի պի-
տի էփէն էղեր, հինգ օխայի խըտար
չէքէր ուղեցին :

— Օ՛ֆ . . .

— Ուրբաթ լաթ վըլան նէ, չաբաթ
ալ պաղնիք պիտի էրթան էղեր, քա-
նի մը օխա աղուր ուտուելու էքմէք
այվասի բաստ կագ նէ առէք քսին :

— Հ՛ ը՛ . . . ը՛ . . . ը՛ . . .

— Կիրակի օրը Խարակէօմրիւք պի-
տի էրթանք, չօճուխին օտքին չիֆթ
մը աղուր սկառքին թող առնէ քսին :

— Սո՛ւս օլ ծօ, չիմտի գաֆանա
պիր շէյ էնարէճէյի՛մ հա :

—Էս ինչ ընեմ վարպետ, տուն հարցուցիր, էս ալ կըսեմ կոր: չըսեմ նէ սողրա տունէն լախըտը կը լսեմ:

—Մ'օ ասոնք քեզի, աս խըտար պանը ապըսպըրեցին նէ, պարէ տու- նին հէօճէթն ալ պարապար տուի'ն:

—Պէօճէկ մէօճէկ չը տուին վար- պետ, իրեք հատ խօշորկէք տօպրակ տուին. քանի մը պան տահա ապըս- պըրեր էին ամա, խըրօլանմիչ էզար նէ միտքէս էլաւ:

—Վաղը մտմտայ, միտքդ պէր տէ, վաղ իրիկուն ալ անոնք զուրցէ, հէլէ էկօ սա պախալէն օխա մը ֆասու- եա առնենք:

—Պուլուրուն աա, պի շէյ մի իս- թիյօն:

—Քաչ բարա ֆասուլեա:

—Օ ֆասուլեատան պիր գաչ օկ- կա ալ, հէմ նէզէթլի, հէմ բիշիյէն:

—Բէք օ գատար էյի կէօզիւքմէ- յօր ամա, նէ իսէ, գաչա:

—Նէ տէյօն աա, նէ տէյօն, պի- ըինճի ֆասուլեա, պիզիւ խօխօնա պի- զէ վիրա պու ֆասուլեատան բիշիւրի- յօր:

—Գաչա՝ վէրիյօրսըն:

—Պիզիւ ուստա Եուվանքի օլմա- յայըտը, օ ֆասուլեայը սէն պուրտա նէրտէն ղէօրիւրտին:

—Ճանըմ, ֆիյաթընը աննայալըմ տա, օրալարընը սողրա պիր պօշվադ- թըմըգտա կէօրիւշիւրիւզ:

—Նէյնէն, օ ֆասուլեա թօբու- օն չուվալ շէյ կէլմիչ տէ, նասըլ իսէ ղօթու ղօբօօղլու պիզիւմ Եուվան իշ- կիւզար ղօբմուշ տա իւշ չուվալընը ա- լը ղօյմուշ:

—Պէ պապամ, պէն ֆասուլեա հի- քեայէսի տիյնէմէյէ կէլմէտիւմ, ֆա- սուլեա ալմայա կէլտիւմ օգկասը գաչա:

—Նէ տառըլըյօն, չօխ մը իսթէ- տիւմ:

—Ճանըմ. տահա պիր շէյ իսթէ- տիյին եօգ ա, սէօյլէ պազալըմ սէօյ- լէ:

—Ա՛, տօխսան բարատան պիր վարա աչաա օլմազ տէտիւ ա՛, ղէյ- ֆիւն պիլիւր, իսթէր ալ, իսթէր ալ- մա:

—Էյի եա, պու հալթը էվէլ ֆէ- սէնէ:

—Աղղընը նէ՞ պօղըյօն, չորպաճը, ասնա պիր քօթիւ լաֆի մը էթտիք:

—Բալէ ծօ, իրիկունով մարդուն հետ պէլայի չը մտնանք, կէնէ պու կիւն ագսի թարաֆըմըգտան չըգմը- չըզ նէ եարմըչըզ:

—Վարպետ, իւզիւմ պիտի առ- նես նէ նայէ սա ինչ աղւոր իւզիւմ է:

—Իրաւ ծօ, աս ինչ խըեալս իւզիւմ է:

—Պիր կօզլիկ քօ տէ էօյլէ պախ- չօրպաճը, պու իւզիւմիւն նէրէսի ղըր- լախ:

—Այ օղուլ, շիմտի սանա պիր շէյ տէյէն վար մը:

—Եօխսա սէնին քէսէն մի ղըրլախ:

—Վէսսէլա՛մ. . . ագսի առամ- լար պու կիւն հէք պիզէ մի ըասթ կէլիյօր:

—Պու իւզիւմէտէ մահանա ղօր- սան նէ տէյիւմ եա:

—Աննաչըլտը. քալէ ծօ քալէ. . . (Տէվամի)



—Պօնսուառ, Միւսիւ ժազ:

—Օ. . . պօնսուառ, մօնչէռ, քօ- ման վա լա սանդէ:

—Մէռսի պիէն, նէ՛րէյէ պէօյլէ:

—Ղալաթիաեա իբի եիւզ լիւրալըգ- պիր գամպալ թէտիյէսինէ կիտէեօ- ըոււմ, ղաեթթ բուէսէեիւմ. ուֆագլը- ղըն վար ըսա պիր օնլուգ վէր տէ քէօբրիւտէն կէչէյիւմ տգչամա Լիւք- սէմպուրկտա վէրիւրիւմ:

—Գը՛ տիդ վու մօն շէռ, պէն տէ սէնի կէօրտիւմսէ օն բարա իսթէյէճէ- յիտիւմ, ագչամա Սրօնէքտէ վէրիւր ի- տիւմ, վարըտը օն իրա եա Միւրէ բու- պաեա վէրտիք պիզ աչըգտա գալտըք:

* * *

Ձա՛թ չա՛թ. . .

—Բա Տիւրիւկ, նայէ սա տուռը վօլ է:

—Էքմէքճին է տուտու, իրեք ա- միսէն պէրիյէ քի, հարուր սէքսէն խուրուշ կուզեմ կըսէ:

—Ինչ է ան Հաճի աղա:

—Իշ տի ըլլայ, իրեք ամիսէ ուր մեր մաթլուպէն կուտ մի չինք թա: իւր արեր, աստար օր պէլէյէլ կուլի

մի եա:

—Անանկ է նէ, Հաճի աղա, քիչ մըն ալ պէլէյէ տէ տեղէ մը փարա մը կայ, տղաս առնէ նէ կուտայ:

—Աղէկ ըմմա, տիւտիւ հանըմ մէկ ընանկ մարթաւալներ շատ կուլլեցինք. աս ալ տիւպարա չուլլի:

—Ձէ աս անգամուանը սաղ ճու- ղապ է:

—Էյ ատ մէպաղը վուսկից տի գայ:

—Ճանըմ չես հասկնար կոր, տը- ղաս մօտերս պիտի կարգուի տէ թը- րախումայ պիտի առնէ:

* * *

—Աման միւսիւ վէնսան, պանա բէք զիյատէ մէրադ օլմուշ տըր, ֆը- րանսըզլարտա թէք սայը ֆէնա՛ մը- յըմըչ:

—Էվէթ, հաթտա պիր օտատա պէշ դօլլու շամտան օլուրսա, մօմուն պիրինի սէօնտիւրիւրէր:

—Պաքընտը, պէնտէ տիւշիւնիւ- եօրուտոււմ քի պէնտէքի աքսիլիք նէ- տէն տիր տէյի:

—Էյ նէտէն իմիչ:

—Նէտէն օլաճագ, հէք ագչամ պիզիւմ էվտէ պիր մօմ եանար, իշտէ օնտան օլմալը:

* * *

Ախ օրիորդ ձեզ տեսած օրէս ի վեր սիրտս յուզմունք մը պաշարեր է, եթէ ամիս մը եւս տեւէ այս հիւան- դութիւնը ցուրտ շիրիմը պիտի գըլ- տորիւմ:

—Պարոն ինչ ըսել կուզէք:

—Ըսել կուզեմ թէ օրիորդ զիւս բը- ժըչկեցէք:

—Ես բժիշկ չեմ միւսիւ, ներեցէք:

—Օրիորդ, նուաստիւ ձեր վրայ ու- նեցած սիրոյն մէկ հարիւրերորդը ու- նենաք իմ վրաս, կամ թէ մէկ անոյշ նայուածք մը նետէք թշուառիս, իս- կոյն կենդանութիւն պիտի առնում, և այս ժամուս բառօլ տօնէօն որ կի- նըս ըլլալու բարեբաղդութիւնը պիտի ունենաք:

—Պարոն ներեցէք համարձակու- թեանս ատ գաղղիարէն. սովրած երկու բառիդ տեղ, երանի թէ աստիճան բառին նշանակութիւնը և երկրորդ պատուած կօշիկիդ ձեւաւոր կարկը- տան մը գնել սովորէիք:

ՔԱՂՈՒԱԾՔ

Երեք կարգ մուծիւն կայ, վը-
տանդաւոր, ատելի և ծաղրական.
շաղկապութիւնն սոյն երեք կարգն
ալ միապէս կը բովանդակէ յինքեան:
Գռեհիկ բաներ ըսելով, շաղկապը
ծաղրական կ'ըլլայ. չարախօսութիւն-
ներ ընելով ատելի կը դառնայ և
գաղտնիք մը հրապարակելով, զանձն
ի վտանգի կը դնէ:

* *

Կին մը զուարթ է, երբոր լսէ գո-
վեստն ամուսնոյն, խրոխտ է, երբոր
իմանայ գովեստն իւր զաւակաց:

* *

Յոյսը, երջանկութենէ փոխառու
թիւն մ'է:

* *

Բարի կինը, լուսանշոյլ աստղիկ
մ'է ամուսնական կենաց հորիզոնին վը-
րայ:

* *

Երբեք մի՛ ամուսնանաք այն կնոջ
հետ, որ չի սիրեր զձեզ. մինչեւ իսկ
եթէ ոսկւոյ հանք մ'ալ օժիտ բերէ
այն:

* *

Ինչ սքանչելի հրաշակերտ մ'է
մարդ, բանականութեամբ ինչ վսեմ,
իմացականութեամբ ինչ անհուն, կեր-
պարանօք ու շարժմամբ ինչ ազդե-
ցիկ և հիասքանչ, մօռք ինչպէս աստ-
ուածանման, աշխարհի գեղեցկու-
թիւնն, վեհագոյն պատկերն կենդան-
եաց:

* *

Մարդ՝ կրնայ հաճելի ըլլալ երբոր
կամի. վասն զի այս կամքը հաճելի
ըլլալու միջոցները ի յուշ կը բերէ ող-
ջամիտ մարդոց: Մարդ միշտ հաճելի
է քաղցրութեամբ, պատուասիրու-
թեամբ, զգաստութեամբ, խաղաղու-
թեան ոգով, տնտեսութեամբ և աշ-
խատասիրութեամբ. համբերութեամբ,
գաղտնապահութեամբ, ևն: Մարդ-
անհաճոյ է յոյժ ճշգրիտ գեղեցկու-
թեամբ, խստութեամբ, պահանջո-
ղութեամբ, եսասիրութեամբ և բար-
կութեամբ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Տիւնքի կիւն, Սէլամըզ բէսմի ա-
լիսինտէն սօնրա, շաեան պուրուլան
միւսաատէի Սէնիյեէ իւղէրինէ Ինկիլ-
թէրրա ժէնէրալլարընտան Մարգի
Վանդիճ իւլէ Մատամասը վէ Ինկիլ-
թէրրա սէֆարէթի Պաշ թէրճիմանը
ճէնապլէրի Հուզուրը Շահանէեէ դա-
պուլ պուրուլարագ, մագհարը իլթի-
ֆաթ օլմուշար տըր:

Պատէհու Ալմանեա Իմէրաթօրը
հաղրէթլէրինին Միւսթէշարը ճէնապ-
լէրի տախի հուզուրը հաղրէթի ճի-
հոնպանիեէ դապուլ պուրուլարագ
հագլարընտա պի թէքրար իլթիֆաթը
Սէնիյեէի հաղրէթի թաճտարի շա-
եան պուրուլմուշ տուր:

Պէրլինտէն ալընան պիր թէլէկ-
րաֆնամէտէ պէյան օլունտուղընա
կէօրէ Իմէրաթօր Կիյեօմ հաղրէթ-
լէրի Եունան դրալը Եօրկի հաղրէթ-
լէրինի զիեարէթ իտէճէքլէրինի միւ-
շարիլէյհէ թէլէկրաֆլա պէյան իթմիշ
տիր:

Ալմանեա ֆապրիգալարընա սըփա-
րը օլունան թօրբիլլէրին պէտէլաթը
թէսպիլէ օլունմաղլա դարիպէն Տէր-
սաատէթէ կէթիլիլէճէկի իշիտիլմիշ
տիր:

Կրանտիւքլէր հաղրէթլէրիլէ կը-
ռանտիւշէս հաղարաթընըն բէֆա-
գաթլարընա մէմուր պուրուլան Եա-
վէրանը ճէնապը Շէհրիեարիտէն ֆէ-
րիգ Սաատէթլու Սհմէտ փաշա հաղ-
րէթլէրիլէ զէվաթը սաիրէնին պու-
կիւն Տէրսաատէթէ ալտէթ իտէճէք-
լէրի թէլէկրաֆ խապէր վէրիյօր:

Էվլէլէրի կիւն Պահըր Սէֆիտտէն
Տէրսաատէթէ կէլմէքտէ պուրունան
Լոյտ դումբանեասընըն Վիւն նամ
վաբօրը Ալիսթէֆանօս բիշկեահընտա
գարաեա օթուրմասըյլա տիւնքի կիւն
թախլիս իտիլէրէք Տէրսաատէթ լի-
մանընա վիրուտ իթմիշ տիր:

Շիլէտէ զուհուրըյլա պէրապէր
մուսեէնէ վէ թէտպիրինէ միւսարաաթ
իտիլմիշ օլան սըղըր խասթէլիկի հագ-

գընտա իճապ իտէն մուսմէլաթը ֆէն-
նիյեէնին իճրասը իչուն պու քէրըէ
Պաթար իղլէթլու Հայտար պէյ մէ-
մուրէն օրաեա իղամ օլունմուշ տուր:

Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան տէվ-
լէթի Մալիյեէ նաղըրը, Պօսնա թա-
րաֆլարըն տէվր իլէ օրասընըն ահ-
վալը մալիյեէսինի թէտգիգ իլլէմիշ
տիր:

Եունան վէլիի ահտը Բրէնա Գօս-
դանդին, բէտէրի Եունան դրալընըն
սանտալիի հիւքիւմէթի գուուտընըն
Եիկիւրմի պէլինճի սէնէի տէվրիյեէսի-
նի թէպրիք իլլէտիկի էսնատէ ըութ-
պէի ասքէրիյեէսինին Եիւզ պաշլըղա
թէրֆի օլունտուղը ալընան մալիւմա-
թը մահալլիյեէտէն անլաշըմըշ տըր:

Ռուսիա սէֆիրի միւսիւ Նէլիտօֆ
ճէնապլէրի տիւն սէֆարէթիսանէնին
մաեէթ վաբօրըյլա Պէօյիւք Ատաեա
կիթմիլէր տիր:

Էշխասը մուղիորէտէն օլմալարըյ-
լա Տէրսաատէթտէ դալմալարը ճաիլ
կէօրիւմէյէնլէրտէն, տիւնքի կիւն
տախի Պապը Զապլիեէճէ օն իքի
քիշի Մուտանեա վէ Իզմիտ թարի-
դիլլէ ուզագ մահալլէրէ թարտ ու
թէպիտ գըլընմըշ տըր:

Գուզղունճուգտա իքի չօճուք եէք-
տիկէրիլէ միւնաղաա իտէրքէն, պի-
րիօնին պըշագլա բէֆիգինի ֆէնա
հալտէ ճէրհ իթտիկի իշիտիլմիշ տիր:

Էվլէլէրի կիւն Սիրքէճիտէ, Տու-
եունը ումուլիյեէ իտառէսի գուր-
պինտէքի արսատա Ալի, Մէհմէտ,
Մահիր վէ մէճհուլ իւլ իսմ տիկէր ի-
քի շախսըն պաղը Էշեաի մէսրուգէեի
պէյնլէրինտէ թագսիմ իլլէմէքտէ օլ-
տուգլարը Զապլթա մէմուրարը թա-
րաֆընտան կէօրիւմէքլէ ճիւմէսի
տէրտէսթ իտիլմիշ վէ Էշեաի մէսրու-
գէնին Եէնի ճամիի շէրիֆ Իմամը Էվ-
վէլինին օտասընտան սըրգաթ օլուն-
տըղը անլաշըմըշ տըր:

ՕԳՈՒՅՈՒՆՈՒՋ

ԱՆՏՕՆ ՊԱՐՏԻՋՊԱՆԵԱՆ

ՍՕՊԱՃԸ, ԼԱՄՊԱՃԸ, ԹԵՆԵՔԵՃԻ

Բայեթլու միւլթերիւերինէ վէ Է-
հալի միւլթերիւերէնէ իւան իտէր քի,
Ղալաթաւաքի մաղաղասընը պու տէ-
ֆա Պէյօղլունտա, Աղա ճամի ճիվա-
րընտա, ճատտէյի քէպիրտէ, 1777 Ն.Օ.
մէրօլու մաղաղաւէ նազլ իթմիշ օ-
լուպ, իշպու մահալտէ հէր նէվ չինի
լօպալար, լամպալար վէ թէնվիրէ միւ-
թէալիք ալթուն վէ կիւմիւշ եալտըզ-
սը վէ նիքէլի էշեալար, վէ սայիր եալ-
տըզը էվ էշեալարը զաւէթ էհվէն
ֆիեաթլա ֆիրուխթ օլունտուղու կի-
պի, պու նէվ էշեալարըն թամիրաթը
վէ եալտըզլանմասը տախի մէզքիւր
մաղաղատա իճրա, վէ սօպա դօյմադ-
տէր էօհտէ օլունուր:

ՊԻՐԱԽԱՆԵՑԻ ՃԵՏԻՏ

Պէյօղլունտա ճատտէյի քէպիրտէ
Լիւքսէմպուրկ Օթէլի գարշլսընտա
151 Նիւմէրօլու Պիրախանէյի ճէտիտ-
տէ, պէհէր ճիւմաա վէ ճիւմաա իր-
թէսի վէ բաղար կիւնլէրի, վէ կիճէ-
լէրի, մէշհուր քէմէնլէճի վաւիւաքի,
վէ Խրիստաքի, վէ Ուտի Աֆէթ է-
ֆէնտիլէր, սայիրլէրիլէ պէրապէր,
իճրայի ահէնք իտէճէքլէրիւտէն, վէ

մէզքիւր տիւքքեանտա պուլունան մէշ-
րուպաթ վէ էնվայի մէզլէր հէմ միւ-
քէմմէլ վէ հէմտէ էհվէն սուրէթտէ
օլտուղունտան, թէշլիֆէ բաղալէթ
պուլունան զէվաթը քիրամըն, հէր
հալտէ մէմնուն օլաճաղլարը, սահիպի
տիւքքեան Գրիգոր Պապիկեան վէ
Մկրտիչ Պեռաճեան էֆէնտիր թարա-
ֆընտան իւան օլունուր:

ՃԱՆՖԵՍԱԾԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉՈՐՇՈՒԻ ԲԷՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղաղատա սիեան վէ բէնլի ֆիւթանլըզ, ճէհէզ իշին իբէքլի զու-
մալարըն է'ն էյի վէ կիւղէլ ճինսլէրի, կրօն, ֆալլ ֆրանտէ, արմիւր մէրվէյ-
եօզ, սաթէն, լիօն, բէնլի աթլազ, մանթօլու դ չիէքլի գտտիֆէ, կարնիլիք
չըպուղու գատիֆէ, գարէլի ֆիւթանլըզ, վէ իբէքլի կրնատին գատիֆէի պու-
լունտուղունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆէյի բաղալէթլու միւլթերիւերին
կէրէք էմթաանըն նէֆֆաաթլէ վէ զարաֆէթի, վէ կէրէք ֆիւթաթլարըն էհվէնի-
նէթինճէ խաշնու օլաճաղլարը պէհան օլունուր:

ՍԳԻՍԿԵՆԱՆ ՊԵՐՏԵՍԹԷՆ

Տ Է Պ Պ Օ

8 ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆԵԻ ՃԱՄԻՏԷ 18

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՆՊՈԼ ԲԷՊԵՐԻԼ ԳԱՐՇԼՍՐԵՆՏԱ — 77

ՊԵՏՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈԼ ԵՕԼՏԱ — 168

Մէզքիւր էնգալանէ վէ սբէշար տիւքքեանլարընտա միւթէաալիտ
վէ էնվայի թէրքիւլաթը քիմէէվիյէ վէ էնգա վէ մուալէճաթ վէ ալէա-
թը ճէրրահիյէ, վէ լէա ճինս լաթիթը իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ
ու էտէվաթ, վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար, վէ Ֆրանսիզ վէ Ինլի-
լիզ էնգալարը, սօլֆաթօնուն էն ալէա ճինսի, եէրլի վէ էնէպի մա-
տէն սուլարը, ֆօթօլըաֆճըլար իշին թէրքիւլաթը քիմէէվիյէ, Պ րտօ
չարապլարը, գօնեալար, էնվաի իշիլիէր, գօգուլու սապուլլաւ, նէ-
ֆիա բուտրա, օ տը Գօլօնէր, սաչ սուլարը, տիւղիւնլիլիքլէր, վէ ըս-
բէշարլար իլէ քիմեալանէլէրէ մալսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու է-
տէվաթ մէվճուտ օլուսլ, թօթտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուխթ օլունուր:
Քէզալիք մէզքիւր տիւքքեանլարտա մուալէնէի թըպլիյէ տախի
իճրա օլունուպ, պունա մախսուս օտալար վար տրի կէճէլէր աչըզ տըր
Զէյլ — Պիլճիլիլէ էնգա վէ էմթաամըզըն էն ալ'ա ճինստէն օլտու-
ղունու վէ բէք էհվէն ֆիւթաթլա սաթլուղընը Տօգթօր էֆէնտիրէրէ վէ
բաղալէթլու էհալիյէ իւան ու պէյան իտէրիզ:

ԼԱՍՏԻԿ. ԿԱԼՕՇ ՏԷՓՕՍՈՒ

ՍԹԱՆՊՈԼ, ՍՈԼԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՉԷՇՄԷ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

ՆՕ. 47 Է 49.

Մէզքիւր լաստիկ, կալօշ տէֆօ-
սունուն սահիպի. Սեպուհ Տէմիրճեան,
Բաղալէթլու միւլթերիւերին մէմնուն
իթմէք իշուն, հէր նէվ ինկիլիզ, Ռուս
վէ Համպուրկ մալլարընտան մաատա,
ախիրէն Ամէրիգատան զաւէթ պիլիմ-
լի վէ կուսթօլու հէր նէվ լաստիկ
վէ կալօշար կէթիլթմիշ օլուպ, զա-
ւէթ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ իթ-
մէքտէ տիր:

Իշպու Ամէրիգա կալօշարը սայիր
մահալլէրտէ սաթլուանլարըն տէօրթ
միսլի տաեանըզլը օլտուղու վէ մար-
գասը «Կիւնէշ» վէ ուճլարը մասկա-
լէթլի օլաճաղընտան թաղլիտլէրինէ
տիգգաթ օլունմասը խասսէթէն իխ-
թար օլունուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Պոլիս Զիշէք-պաղարթիւ 23